

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

Iskorak

Da živimo u zemlji u kojoj je često tek loša vijest zaista vijest potvrđuje i prešućivanje u javnosti informacije kako je u jednom od dva školska kolektivna ugovora, ugovoru za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama, riješen jedan od najdugovječnijih školskih problema. Unatrag desetljeće i pol izredalo se sedam ministara obrazovanja i tek je sedmom među njima Barišiću pošlo za rukom riješiti ono što nisu uspjeli prethodnici. Od uspostave instituta zbrinjavanja tehnoloških viškova u školama, većinski sindikat, Sindikat hrvatskih učitelja, nije dopustio da predstavnici manjinskog sindikata imaju ikakva utjecaja na njega. Nisu pomogle nebrojene pritužbe s terena kojima se upozoravalo na različite primjere zloraba... A dojavljivali su mnogi, od zakinih učiteljica i učitelja, preko ravnatelja do predstavnika manjinskog sindikata. Dojave su stizale Ministarstvu, saborskom odboru, klubovima zastupnika, Državnom odvjetništvu...

S problemom su bili upoznati mnogi, ali ga nitko nije riješio. Razlog je najvjerojatnije taj da oni koji su imali moć nisu imali volju i obrnuto. Pokojni Marko Ružić, poznati splitski sindikalist, uspio je čak i sudski osporiti sporni članak osnovnoškolskog kolektivnog ugovora. No i to je pomoglo samo nakratko te se opet nastavilo po starom. A kako se nastavilo? Uslugu zapošljavanja uvjetovalo se prelaskom iz manjinskog sindikata u većinski, osnivanjem podružnice većinskog sindikata. Razmjenjivale su se usluge između ravnatelja i članova sporne komisije. Trgovalo se onim čime se nikako ne bi smjelo. Tek su se rijetki, poput splitske inspeksijske heroine Nade Stanović, o tome usudili javno govoriti. Iz Preporoda smo svih ovih godina ustrajno ukazivali na problem. Odavno smo predložili i rješenje problema: tročlane komisije u čijem bi sastavu bila dva predstavnika većinskog i jedan manjinskog sindikata u županiji i dva predstavnika većinskog i jedan predstavnik manjinskog sindikata u državi.

Važan iskorak prema pravom rješenju dogodio se upravo u netom završenim kolektivnim pregovorima za osnovno školstvo. Ministarstvo je napokon uvažilo argumente manjinskog sindikata i inzistiralo na rješenju koje će osigurati sudjelovanje predstavnika manjinskog sindikata u radu tih komisija. Bez obzira na to što problem još nije riješen u potpunosti, sa sigurnošću se može istaknuti kako će se već ovog ljeta broj zloraba pri zapošljavanju u osnovnim školama značajno smanjiti. Pokazalo se još jednom da nema nerješivog problema, tj. da kad ima volje, ima i rješenja. Sada kad je rješenje pronađeno, svakom je valjda jasno zašto je većinski sindikat tako ustrajno priječio sudjelovanje i predstavnika manjinskog sindikata u pregovorima. Nesudjelovanje Preporoda u pregovorima osiguravalo je zadržavanje dosegnute pregovaračke pozicije. A ta je pozicija jamčila da se, zbog nezainteresiranosti ili neodlučnosti Vladine strane, mogu unedogled ugrađivati u kolektivni ugovor diskriminacijske odredbe poput spomenute.

Naravno, u vezi sa svim tim sama se od sebe postavljaju pitanja: je li se problem smio tako dugo rješavati? Odgovor je, dakako, negativan. Što je to imao ministar Barišić, a nisu njegovi prethodnici? Ništa osobito osim strpljenja koje je bilo neophodno da se s problemom upozna i odgovornosti koja je vodila prema rješavanju umjesto odgađanju rješavanja problema.

PREGOVORI O GRANSKIM KOLEKTIVNIM UGOVORIMA

Kratkotrajni kolektivni ugovori

Predsjednik Preporoda prilikom parafiranja Granskih kolektivnih ugovora (24. 3. 2017.)

Kroz kolektivne pregovore uspjeli smo spasiti, kako neprestano ponavljaju kolege iz drugih prosvjetnih sindikata, ono što nam nitko nije ni htio uzeti. U kolektivnom ugovoru za osnovno školstvo eliminirane su odredbe diskriminirajuće za neki od sindikata pa je tako omogućeno da konačno i predstavnik Preporoda sudjeluje u radu komisija za zbrinjavanje tehnoloških viškova u školama

Granski kolektivni ugovori za osnovno i srednje školstvo bit će uskoro potpisani i vrijedit će do 1. rujna, a s produženom primjenom do 1. prosinca ove godine. Što se tražilo, što se dobilo, je li se nešto promijenilo – o tome je na prošlotjednoj konferenciji za medije govorio **Željko Stipić**, predsjednik Preporoda:

– Kroz kolektivne pregovore uspjeli smo spasiti, kako neprestano ponavljaju kolege iz drugih prosvjetnih sindikata, ono što nam nitko nije ni htio uzeti, a može se reći da su završili i prije nego što su započeli. Održana su samo dva sastanka pregovaračkih odbora i zanimljivo, odmah se nad pregovore nadvila prijetnja – ako sindikati ne potpišu kolektivne ugovore uslijedit će pravilnici o radu pa će radnici ostati bez pojedinih prava. To što je ministar Čorić već početkom veljače poslao svim ministarstvima dopis u kojem je jasno rekao da kroz pravilnike o radu, ako ih i bude, nijedno materijalno pravo ne smije se smanjiti, zaboravilo se, a većinski su sindikati stalno nametali nekakvu brzinu kako bi pregovori završili što prije da ne bismo ugrozili prava radnika, koja i ničime nisu bila ugrožena. Pregovori su vođeni u vrijeme lokalnih izbora i nijedna si vlast ne bi dopustila nešto smanjivati ili oduzimati, pogotovo jer su sva materijalna prava bila ugrađena u državni proračun, pa je bilo neupitno da će se ostvarivati, ali kolege iz većinskih sindikata stalno su naglašavali kako ćemo

izgubiti dodatak za kombinaciju, prilagođene programe i puno drugih prava, što nije bila realna opasnost.

U pregovorima za osnovnoškolski ugovor dogodio se obrat. Mislim tu na eliminiranje odredbi koje su diskriminirajuće za manjinski sindikat. Jedna je ona koja regulira sastav komisija za zbrinjavanje tehnoloških viškova u školama, a godišnje se preko njih zaposli više od 500 učitelja i učiteljica u osnovnim školama. U te županijske komisije dva člana daje većinski sindikat na razini države pa čak i u županijama u kojima ima deset puta manje članova nego manjinski sindikat. Naše su članove zbrinjavali umjesto naših predstavnika predstavnici većinskog sindikata. Bilo je godinama problema u radu tih komisija, a ovime se tome ipak stalo na kraj, jer je novim kolektivnim ugovorom omogućeno da i predstavnik manjinskog sindikata potpisnika kolektivnog ugovora sudjeluje u radu županijskih komisija i komisije na državnoj razini, ali bez prava odlučivanja. No, i tako se postiže kontrola rada tih komisija, prisiljava ih se da rade transparentno i sukladno pravilnicima.

I to je bio jedini konkretan pomak u pregovorima za osnovnoškolski kolektivni ugovor, a prema našem mišljenju riječ je o značajnom iskoraku prema jedinom ispravnom rješenju koje iz našeg sindikata cijelo desetljeće predlažemo: dva pred-

stavnika većinskog sindikata i jedan predstavnik manjinskog u županiji odnosno državi. Osim ovog značajnog poboljšanja u osnovnoškolskom kolektivnom ugovoru, nema gotovo nikakvih promjena u granskim kolektivnim ugovorima, a pomak je napravljen i u srednjoškolskom kolektivnom ugovoru u koji je ugrađena odredba o isplati dnevnice u iznosu od 170 kuna. Značajno je i to, jer znamo da postoje dvije varijante isplate – u jednim školama dnevica je 170, a u drugima 150 kuna. Time se sprečava pokretanje sudskih sporova i uvodi više reda u isplate dnevnica – rekao je Stipić.

Pregovori su završeni, kolektivni ugovori su parafirani, a trebali su biti potpisani 31. ožujka, no potpisivanje je odgođeno za nekoliko dana. Preporod je i za ovu razinu pregovaranja 28. i 29. ožujka proveo izjašnjavanje članstva u svojih 356 podružnica o tome treba li potpisati kolektivne ugovore za osnovne i za srednje škole ili ne. Na izjašnjavanju je 86 posto članova Sindikata Preporod u osnovnim i 81 posto u srednjim školama odlučilo da njihovi predstavnici potpišu granske kolektivne ugovore. Glavno vijeće Preporoda, sukladno rezultatima izjašnjavanja, odlučilo je da Sindikat Preporod potpiše Kolektivni ugovor za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama i Kolektivni ugovor za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama.

M. Novačić

RAZGOVOR S PREDsjedNIKOM SINDIKATA PREPOROD ŽELJKOM STIPIĆEM

Budućnost sindikata je u suradnji, a

U prostorijama sindikata Preporod 28. ožujka je održana press konferencija na kojoj je predsjednik sindikata **Željko Stipić** govorio o novim granskim kolektivnim ugovorima u osnovnim i srednjim školama koje Preporod još uvijek nije potpisao jer se čeka izjašnjenje njihove baze. Smatra kako su pojedini sindikati bespotrebno žurili s potpisivanjem ovih ugovora u strahu da bi u suprotnom na snagu stupili pravilnici o radu koji bi mogli smanjiti materijalna prava radnika, ali po njemu to nije bila nikakva opasnost jer su sva materijalna prava bila već ugrađena u državni proračun. Ugovori za radnike nisu donijeli ništa novo osim očuvanja starih prava, ali su se manjinski sindikati uspjeli izboriti za nadzor u spornim komisijama za raspoređivanje tehnoloških viškova preko kojeg se godišnje u školama zaposli 500 radnika. Dosadašnja praksa bila je da u njima sjede samo većinski sindikati koji su od tih komisija stvorili leglo korupcije, pri čemu su radnike ucjenjivali na razne načine; ako su htjeli dobiti posao, tražili su od radnika ispisivanje iz manjinskog i upisivanje u njihov sindikat, ili su tražili da nakon zapošljavanja osnuju sindikalnu podružnicu, a bilo je i slučajeva da su od zaposlenika za dobivanje posla tražili novac.

Nakon presice smo sa Stipićem obavili intervju u kojem smo se, osim spomenutih školskih ugovora i rada komisija, dotakli i aktualnih problema poput Temelnog kolektivnog ugovora za javne službe, optužbi i odnosa sa Vilimom Ribićem, čestoj inertnosti i sporosti sindikata, prekarnog rada u školstvu, te novih Vladinih mjera za poticanje zapošljavanja.

Ukoliko vaše članstvo prihvati nove granske kolektivne ugovore, kao manjinski sindikat ćete po prvi puta sudjelovati u radu komisija za raspoređivanje tehnoloških viškova u osnovnim i srednjim školama. Kako ste s ostalim prosvjetnim sindikatima, s kojima ste u prošlosti često ulazili u otvorene sukobe, i ministrom uspjeli postići takav dogovor i zašto je on bitan?

Problem s komisijom za tehnološke viškove je star 16 godina i opterećuje odnose školskih sindikata te baca ljagu na područje zapošljavanja po školama. Stanje na terenu znaju svi – prosvjetne administracije, manjinski i većinski sindikati, državno odvjetništvo, ali nitko ništa nije poduzimao. Jedinu način na koji se taj problem može smanjiti jest stvaranje nadzora nad radom tih povjerenstava. Pošto smo mi sindikat koji je manjinski na razini države, ali većinski u više županija, predlagali smo rješenje s tri člana u komisiji – dva iz većinskog, jedan iz našeg manjinskog. Ovo što smo sada dobili, dakle pravo sudjelovanja predstavnika manjinskog sindikata, jest korak u tom smjeru. Problem nismo riješili, ali smo se primakli njegovom rješenju. Očekujemo da će sada biti puno manje marifetluka na terenu i da ćemo se približiti transparentnosti u radu ovih komisija. Podsjećam još jednom, ovaj problem postoji dugo. U kolektivnom ugovoru iz 2001. je stajala odredba prema kojoj prednost pri zapošljavanju ima član većinskog sindikata što je kasnija sudska presuda eliminirala. To je bila diskriminirajuća odredba prema našim članovima. Prema tome, ovo je iskorak. Mi još ne znamo hoćemo li u radu tih komisija sudjelovati jer je uvjet potpisivanje granskog kolektivnog ugovora s naše strane, a još ne znamo hoće li se naše članstvo izjasniti za njegovo potpisivanje.

Postoji li kakva reakcija većinskog Sindikata hrvatskih učitelja koji time gubi monopolsku poziciju u komisiji?

Ja sam uvjeren da u tom sindikatu postoji većina kojoj nije problem da u radu komisija

sudjeluju i manjinski sindikati, ali postoje i oni kojima će to smetati. Ovo rješenje je u interesu i manjinskog i većinskog sindikata, kao i prosvjetne vlasti. Skinut će se breme koje nas je opterećivalo svih ovih godina. Oko 500 osoba se godišnje u osnovnim školama zaposli uz pomoć posredovanja ovih komisija.

Deset sindikata je 10. 3. s Vladom potpisalo prijelazni Temeljni kolektivni ugovor (TKU) koji će vrijediti do 1. 8. Vaši članovi izjasnili su se protiv potpisivanja ovog „kratkog“ TKU-a. Kako objašnjavate činjenicu da su svi sindikati osim Preporoda potpisali ugovor koji Vladu stavlja u bolju pregovaračku poziciju, da nisu iskorišteni predstojeći lokalni izbori da se poveća razina radničkih i materijalnih prava?

Meni je to neshvatljivo. Za razliku od drugih sindikata, mi smo se za ove pregovore ozbiljno pripremali, jedini smo istaknuli pregovaračke ciljeve. To su bila tri glavna cilja. Prvo, sva materijalna prava radnika moraju se ili zadržati ili unaprijediti. Drugo je bilo rješavanje pitanja prijevoza gdje smo prije početka pregovora imali gotovu studiju s Fakulteta prometnih znanosti koja je pokazala koliki su stvarni troškovi prijevoza. Treći cilj bila je zaštita od outsourcinga u javnim službama, i tu smo dakako očekivali potporu od sindikata koji su zajedno s nama sudjelovali u peticiji protiv outsourcinga iz 2014. godine. Mi smo te ciljeve našim članovima predstavili još prije godinu dana, i oni su za nas obaveza. Išli su nam na ruku lokalni izbori i slabosti u koalicijskoj vladi, ali pitanje zašto je deset sindikata donijelo takvu odluku treba postaviti njima. Ministar **Čorić** se čudio zašto Preporod nije potpisao ovaj kolektivni ugovor, ali trebao bi se čuditi kako to da su ga potpisala tri obrazovna sindikata koji su ovaj isti ugovor 2012. godine odbili potpisati, a ne Preporod koji ni 2012. ni sada ovaj ugovor nije potpisao.

Ista se situacija upravo događa kada su u pitanju granski kolektivni ugovori za osnovne i srednje škole čije je potpisivanje najavljeno za zadnji dan ovog mjeseca, a koji će vrijediti najduže do 1. rujna s produženom primjenom do 1. prosinca. Kako ste prethodno i sami rekli kada je bila riječ o potpisanoj TKU, nije li i u ovom slučaju Vlada uz sindikate, dodali bismo, najveći dobitnik, a radnici najveći gubitnici? Zašto ste parafirali te ugovore?

Da budemo jasni, parafiranje nije potpisivanje, već samo potvrđivanje autentičnosti onoga što je kroz pregovore proizašlo. Kao i za TKU, mislimo da je i za granske kolektivne ugovore propuštena jedna izvrsna pregovaračka prilika, i da smo taoci jedne kratkovidne sindikalne politike. Mi smo se fokusirali na sadržaj pregovora, u njima se nisu ni spominjale odredbe i ciljevi koje smo mi zacrtali poput korekcija smanjenih plaća učiteljima s više od 20 godina staža ili pitanje produžne nastave i dežurstva na državnoj maturi. Kad smo vidjeli da se o njima neće ni pregovarati, nije nam preostalo ništa nego da se fokusiramo na ranije spomenute diskriminatorne odredbe i na taj način pokušamo kapitalizirati svoju poziciju da uopće sudjelujemo u pregovorima. Da nismo sudjelovali u pregovorima, nitko se ne bi ni sjetio komisija za utvrđivanje tehnoloških viškova. To je bilo umijeće mogućeg. Ali nismo rekli našim članovima da smo zadovoljni onime što granski kolektivni ugovor nudi jer nisu ispunjeni ciljevi koje smo postigli.

Vilim Ribić vas je optužio da kao sindikat do sada niste ispregovarali niti potpisali niti jedan kolektivni ugovor ili organizirali štrajk, i da se već 25 godina borite protiv drugih sindikata umjesto protiv

NOVI OSNOVNOŠKOLSKI KOLEKTIVNI UGOVOR – VAŽAN ISKORAK PREMA SPRJEČAVANJU ZLOUPORABA U ZAPOSILJAVANJU I SINDIKALNOJ JEDNOLIKOSTI

Nakon konferencije za tisak o novim kolektivnim ugovorima za zaposlenike u osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama razgovarali smo s predsjednikom sindikata Preporod Željkom Stipićem. Uzevši u obzir negativno izjašnjenje samog članstva, njegov sindikat je jedini odbio potpisati Temeljni kolektivni ugovor za zaposlene u javnim službama, dok će svoj stav oko školskih kolektivnih ugovora donijeti također nakon izjašnjenja ukupnog članstva do kraja tjedna. U razgovoru smo se dotakli i drugih aktualnosti poput optužbi Vilima Ribića, prekarnog rada u školama i novih Vladinih mjera o poticanju zapošljavanja

Vlade. Kako komentirate te optužbe?

Teško se boriti s besmislicama. Optužuju vas da nešto niste potpisali isti oni koji su se 15 godina borili da ne možete pregovarati. Uostalom, da mi kao sindikat nismo bili aktivni ne bismo narasli sa 17 na 355 škola, sa 400 na 9000 članova. To je na neki način priznanje našem radu. Vilim Ribić zaboravlja da je, za razliku od njega, Preporod sudjelovao u svim štrajkovima u školstvu, dok on na većinu nije stigao jer su štrajkovi uvijek počinjali u osnovnim ili srednjim školama, pa dok dođu do visokog školstva, štrajka više nema. Ako neki sindikat nije štrajkao sve ove godine, onda je to Nezavisni sindikat znanosti i visokog školstva. Moje sudjelovanje u štrajku se uvijek može provjeriti jer za razliku od njega ja radim u školi, a tamo gdje on radi se ne štrajka. Također, mi smo u nekim akcijama sudjelovali zajedno, poput 600.000 potpisa protiv outsourcinga koji nikad ne bi bili skupljeni bez Sindikata znanosti i visokog školstva, ili u akciji Ne damo naše autoceste. Pa ako već minorizira Preporod, zašto to radi svom članstvu i sindikatu? Kratkovidnost i zasljepljenost **Vilima Ribića** je poslovična. Iskustvo je pokazalo da moramo u određenim situacijama surađivati i Preporod je na suradnju spreman, uključujući i sa sindikatom koji na ovakav način govori o nama, jer znamo da nam naše članstvo ne bi oprostilo isključivost i zatvorenost. Budućnost sindikata u ovoj zemlji je u suradnji, a ne u ratu.

Ali ako netko i poslije 20 godina promišlja kako će vas uništiti, onda vam ne preostaje drugo nego da se od toga branite. Znamo

kakve su objede išle na račun Preporoda od strane Ribića zadnjih mjesec i pol dana, ali ja na to nigdje nisam odgovarao, osim što sam rekao da je sve išlo sukladno zakonu, i da iza svega stoji Povjerenstvo za utvrđivanje reprezentativnosti. Kada 2013. Preporod nije bio reprezentativan jer smo ostali na 19,960 posto jer je nerazumno visoko podignuta granica reprezentativnosti od 20 posto članova, nikoga nismo optuživali za mrtve članove. Sada kad smo u srednjim školama porasli na skoro 22 posto čime smo postali reprezentativni, pri čemu je inspekcija rada kod nas izvršila provjeru članstva što ranije nigdje nisu radili, sada su nekima rezultati sumnjivi. A kad je Preporod bio isključen sve je bilo u redu.

I dalje mislimo da *Zakon o reprezentativnosti* nije najbolji zakon, ali i loš zakon je bolji od nikakvog zakona zato jer znamo što se radilo kad zakona nije bilo i tko je bio najveća žrtva – uvijek sindikat Preporod.

Jedan ste od prvih u javnosti poznatijih sindikalista koji su uoči potpisivanja TKU-a problematizirali prekarni rad, konkretno, agencijski rad. I sami od nedavno sudjelujete u radu radne grupe koja za cilj ima postati svojevrsna platforma za borbu protiv prekarnog rada. Imamo dojam da su sindikati i udruge koje se bave radničkim pravima bitno inertnije u odnosu na tzv. poslodavce i Vladu koja im pogoduje.

Mi smo se prekarnim radom prvo bavili akcijski, a tek onda smo došli do razine osmišljavanja nekih rješenja kroz propise i zakone. Odluka Vlade iz 2014. da se krene

ne u ratu

sa agencijskim zapošljavanjem u školama nas je dočekala prilično nespremne, ali smo se u kratkom vremenskom roku organizirali i uspjeli u akciji na koju sam jako ponosan, ali ne zato što sam je vodio i u nekoj mjeru i osmislio, nego zato što su njome zaštićeni oni koji su najslabije obrazovani i marginalizirani u svojim ustanovama. Nisam siguran koliko ovakve stavove dijele u drugim sindikatima. Kada se 2000-ih agencijsko zapošljavanje uvodilo, npr. u zdravstvu su sindikati tada bili jači nego 2014., ali nisu reagirali jer im je to možda i odgovaralo. Ne ulazim u to je li izostanak akcije tada bio rezultat nesnalaženja ili nekih dogovora.

Kao i neki drugi sindikati, i Preporod smatra da je agencijsko zapošljavanje skuplji oblik zapošljavanja i oblik koji za sobom uvijek nosi smanjivanje radničkih prava. Ne dobivamo bolje, a plaćamo skuplje. Dovoljno govori i da se u mnogim europskim zemljama u značajnoj mjeri odustaje od agencijskog zapošljavanja. Sindikalne središnjice bi oko toga trebale imati jedinstveni stav iz kojeg bi proizašle inicijative koje bi išle prema promjeni radnog zakonodavstva čime bi se agencijski rad ili sprečavao ili ograničavao.

Nije dobra pozicija u kojoj mi sindikati reagiramo na ono što nam vlast pripremi. Sindikati bi trebali imati proaktivnu poziciju, da mi iniciramo promjene Zakona o radu, a ne da smo uvijek u defenzivnoj poziciji, da se branimo od nečega. To je nova paradigma sindikalnog djelovanja. Čini mi se da vođe sindikata premalo vjeruju u sebe, a onda i u snagu svojih organizacija. Kad smo pokretali akciju protiv outsourcinga, jedan se istaknutih sindikalista sa mnom kladio da nećemo skupiti više od 80.000 potpisa. Taj je kolega sa svojim sindikatom sudjelovao u akciji, ali nije vjerovao u njezin uspjeh. Beznađe u sindikatu je poslovično, ako u lideru ne prepoznajete nekoga tko vjeruje u ono što radi, teško da on može povesti nekoga za sobom.

Nama sindikatima članovi ne vjeruju jer smo ih puno puta izigrali, puno puta smo ih vodili u akcije koje nisu dale rezultat, a onda ih uvjeravali da su dale rezultat. Član sindikata je svjestan i spreman da štrajk ili prosvjedi možda neće uspjeti, ali nije spreman prihvatiti da ga nakon neuspjeha neki predsjednik sindikata uvjerava da se došlo do nekakvog epohalnog postignuća.

Vlada je u hitnu proceduru uputila, a Sabor izglasao, nove izmjene Zakona o poticanju zapošljavanja, bez konzultacija sa svojim navodnim socijalnim partnerima, sindikatima. Kako komentirate devet novih Čorićevih i Plenkovićevih mjera za zapošljavanje od kojih je jedna od najproblematičnijih ona koja se tiče SOR-a?

Živimo u zemlji gdje svako radno mjesto i svaka ljudska sudbina zaslužuju da se o njima ozbiljno bave svi jer nas je sve manje i na radnim mjestima i općenito. Smatram katastrofom da mladi odlaze iz zemlje koja time gubi svoj najvažniji sadržaj – obitelj, radnu snagu itd. Sama ideja SOR-a je hvaljevdna jer predstavlja pokušaj rješavanja jednog ozbiljnog problema, ali ne mislim da se napravilo sve kako treba. Ipak ako se nekoliko tisuća mladih uspjelo skloniti iz svijeta nerada u svijet rada, onda su i pogreške i oprostive. Mislim da nove Vladine mjere neće biti bitno učinkovitije od onih koje smo već imali. Volio bih da sam u krivu. Što se tiče nedostatka konzultacija sa sindikatima, vrijeme je da se mi se u sindikatima prestanemo ponašati kao uvrijeđene frajlice, već moramo sami inicirati, predlagati, poticati, a ne uvijek čekati da se netko spusti k nama i da traži naše mišljenje.

Zlatan Topalović
Radnički portal/29. 3. 2017.

OSMA SJEDNICA GLAVNOGA VIJEĆA

Kratkotrajni kolektivni ugovori i nova bitka za reprezentativnost

Temeljni kolektivni ugovor

Osmu sjednicu Glavnog vijeća održana je 18. ožujka 2017. godine. Na dnevnom redu bile su teme vezane uz pregovore za TKU i GKU, aktivnostima vezanim uz novo utvrđivanje sindikalne reprezentativnosti koje će uslijediti nakon potpisivanja kolektivnih ugovora. Predsjednik sindikata, Željko Stipić, podnio je izvješće o događajima koji su prethodili potpisivanju TKU-a. Između ostalog je rekao kako je Vlada imala stav da prvo treba potpisati TKU pa tek onda krenuti u pregovore za GKU-e. TKU potpisan je nakon pet sastanaka na kojima se nije raspravljalo ni o kakvim konkretnim i novim pravima. Tijekom pregovora članovi su redovito mogli pratiti putem naše web-stranice. Tako se moglo zaključiti da se ni Vladi ni sindikatima, u stvari, nije pregovaralo. Vlada je u ruci imala adut koji je isticala, a to je činjenica kako je 12. ožujka ističe produljena primjena kolektivnih ugovora s jedne strane, dok je s druge strane prijetila pravilnicima o radu kao načinom kojim bi se sva prava iz kolektivnih ugovora trebala urediti. Sindikati su željeli izbjeći pravilnike o radu tvrdeći kako bi na taj način bila ugrožena materijalna prava radnika. Temeljni kolektivni ugovor je potpisan i na taj način je propušten dobar trenutak za pregovore - nikada veći gospodarski rast, vrijeme pred lokalne izbore te koalicijska i još k tome nestabilna vlast. Pri tom je dodatno nerazumljivo kako TKU ovog sadržaja obrazovni sindikati nisu potpisali u kriznoj 2012. godini, a potpisuju dokument istog sadržaja u godini kada je ostvaren značajan gospodarski rast. S druge pak strane Vlada je dobila što je željela, a to je trajno uklanjanje iz kolektivnog ugovora Sporazuma o plaćama koji ih opterećuje od 2009. godine. Drugo što je Vlada dobila jest odricanje od jednog prava u javnim službama, prava koje su prethodno ostvarili zaposlenici u državnim službama – povećanje osnovice plaća od 2% počevši od 1. kolovoza. Naime Vlada je uvjetovala ukidanje regresa u zamjenu za povećanje od 2%, . Sindikati su preuzeli rizik i uzeli regres nadajući se kako će Vlada kroz Zakon o osnovici plaća, koji joj omogućava da sama regulira plaću, ipak ugraditi i to povećanje. Predsjednik nas je potom podsjetio na obećanje koje smo dali našim članovima još 2006. godine kako

ćemo, uđemo li u pregovarački odbor, prije potpisivanja kolektivnih ugovora, uvijek pitati naše članstvo slažu li se s potpisivanjem. Na temelju izjašnjavanja članstva od 62-posto protiv potpisivanja ovakvog TKU, Glavno vijeće je donijelo odluku kako se TKU neće potpisati.

Granski kolektivni ugovori

Govoreći o pregovorima za granske kolektivne ugovore predsjednik je obavijestio članove Glavnog vijeća kako se u Zakonom o reprezentativnosti predviđenih 30 dana nisu formirali sindikalni pregovarački odbori. Preporod je odmah po primitku Odluke o reprezentativnosti zatražio sastanak s predstavnicima većinskih školskih sindikata. Kako nije bilo nikakvog odgovora do pred sam kraj predviđenog roka, pregovarački odbori su se formirali po Zakonu po kojem je pregovarački odbor sastavljen od jednog predstavnika iz svakog sindikata. Ipak važno je za istaknuti kako na samim pregovorima nitko nije problemirao broj pregovarača. Ministar Barišić je rekao kako je dogovoreno da se i GKU potpišu na isti način kao i TKU, odnosno da dođe samo do usklađivanja za Zakonom o radu, Zakonom o reprezentativnosti i Zakonom o zaštiti na radu te da se potpišu što prije, jer će kolektivni ugovori ionako kratko trajati. Rekao je kako ne bismo trebali inzistirati na promjenama nekih članke i time zaposlenike dovesti u situaciju da brinu za svoja prava. Željko Stipić je pojasnio kako je nužno izbaciti odredbe koje diskriminiraju jedan sindikat u odnosu na drugi, te smatra nužnim promijeniti odredbe koje se odnose na Povjerenstva za viškove i manjkove te sastav

povjerenstva za tumačenje kolektivnog ugovora. Pojasnio je kako nije logično da se nekim sindikatima koji su pregovarali i na kraju potpisali kolektivni ugovor, uskratiti pravo tumačenja istog. Ministar Barišić je rekao kako potpisivanje kratkotrajnog ugovora treba shvatiti kao predah do 1. rujna.

Upravo iz razloga postojanja diskriminacijskih odredbi u postojećim kolektivnim ugovorima, Preporod je inicirao sastanak s ministrom Tomislavom Čorićem kao „krovnim“ ministrom za socijalno partnerstvo, budući da ministar nije bio upoznat s tom problematikom. Sastanak je bio neuspješan budući da ministar Čorić nije pokazao volju za rješavanjem ovog problema.

Novo utvrđivanje reprezentativnosti

Pri kraju sastanka, predsjednik nas je upoznao s aktivnostima koje nam predstoje vezano uz novo utvrđivanje sindikalne reprezentativnosti. Rekao je kako nakon ovakvog potpisivanja kolektivnih ugovora imamo dvije opcije: Ili se pokrenuti, iskoristiti priliku i ponovno pokazati trostruku reprezentativnost ili samo čekati novo utvrđivanje reprezentativnosti. Nakon rasprave odlučilo se kako treba dodatno mobilizirati nečlanove sindikata kojih sigurno ima u podružnicama. Uz to što će se izraditi prigodni letci, održat će se i sastanci županijskih i međuzupanijskih vijeća. Na sastancima će se pokušati dodatno zainteresirati nečlanove za učlanjenje u Preporod. S istim će se ciljem održati i već dugo odlagano savjetovanje. Donijeta je odluka o organizaciji sindikalnog savjetovanja 7., 8. i 9. travnja u Zadru.

Gordana Kovač Bluha

Učenici u središtu odgojno-obrazovnog procesa?

Često smo, pogotovo posljednjih nekoliko godina otkako je školstvo zadobilo veću pažnju u javnosti čuli ili pročitali misao o „učenima u središtu odgojno-obrazovnog procesa“. Misao bi htjela naglasiti potrebu da se svakom učeniku pristupi na njemu primjeren način, a ne po nekoj standardiziranoj šabloni. No, što se događa u praksi? Ima li se za takav pristup vremena, mogućnosti, opreme i sredstava? Zadržimo se ovdje na vremenu.

Rad učitelja i nastavnika u velikoj je mjeri reguliran Pravilnikom o normi koji propisuje broj sati pune satnice – koja se razlikuje od predmeta do predmeta, a prosječno varira oko 20 sati tjedno. Pravilnik definira i najveći broj učenika po odjeljenju, ali ono o čemu ne vodi računa je ukupni broj učenika kojima pojedini nastavnici predaje – a varijacije upravo tog broja su izuzetno velike, ponekad i apsurdne.

Takva situacija prije svega postavlja pitanje položaja učenika u konkretnom op-

terečenju nastavnika: je li učenik jedan od dvadesetak ili pedesetak njih kojima neki nastavnik predaje ili je možda 150-ti, ili 250-ti kojima pojedini nastavnik predaje...? Koji od tih učenika ima veću priliku biti „u središtu odgojno-obrazovnog procesa“? Kojemu se od tih učenika nastavnik može više i bolje posvetiti? Da li bi takve situacije valjalo na neki način regulirati? Ako to do sada nije učinjeno Pravilnikom, možda bi predstojeći pregovori o kolektivnim ugovorima mogli iznjedruti rješenje.

Vjerojatno bi prvi korak bio određivanje nekog normiranog broja učenika po nastavniku. O tom se broju pažljivo brine u razvijenim zemljama i drugačiji je za osnovno, za srednje te za visoko školstvo. O normiranom broju učenika mišljenje bi trebali dati pedagozi, psiholozi, defektolozi i ostale stručne službe uključene u rad s djecom, kao i nadležna pravobraniteljica, ali to pitanje svakako ne bi trebalo biti u nadležnosti (tako pro-

mjenjivih i prolaznih) političkih grupacija i interesa.

Predloženo rješenje je jednostavno i uključuje (samo) dva pojma:

- omjer broja učenika (O_{bu}) i
- realna norma (N_r)

gdje bi omjer broja učenika (O_{bu}) bio odnos normiranog broja učenika (NBU) i stvarnog broja učenika (SBU) kojima neki nastavnik predaje. Dakle $O_{bu} = NBU / SBU$.

Ako se za pojedinih nastavnika pojavi situacija da je $SBU > NBU$, (tada će O_{bu} biti < 1) - u tom bi se slučaju primijenila jednostavna jednadžba:

$$Nr = O_{bu} \times Norma$$

Želimo li o „učenima u središtu odgojno-obrazovnog procesa“ govoriti suvislo – postojeće apsurdne varijacije broja učenika kojima pojedini nastavnici predaju morale bi se razriješiti. U suprotnom možemo nastaviti s razvojem odgojno-obrazovne frazeologije.

Tomislav Faist

15. ožujka Održani prvi sastanci pregovaračkih odbora za osnovno i srednje školstvo. Oba je sastanka sa strane Vlade predvodio ministar Pavo Barišić. Nakon što je predstavnik Vlade predstavnicima sindikata prenio stav kako Vlada neće pregovarati o materijalnim pravima, predstavnik Preporoda je inzistirao da se pregovara o protokolu samih pregovora, odnosno o onim odredbama kolektivnih ugovora kojima se u nepovoljniji položaj dovodi manjinski sindikat i njegovo članstvo.

* Ministar rada i mirovinskog sustava Tomislav Čorić primio predstavnike Preporoda (Biljana Pavelić, Gordana Kovač Bluha, Milka Rodić i Željko Stipić). Predsjednik Preporoda upoznao je ministra Čorića s diskriminacijskim odredbama u granskim kolektivnim ugovorima i zatražio njegovo uključivanje u rješavanje ovog problema. Ministar je obećao rješavanje ovog problema tek u pregovorima o novim kolektivnim ugovorima.

18. ožujka održana 8. sjednica Glavnog vijeća. Predsjednik Sindikata podnio je izvještaj o pregovorima za Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenika u javnim službama. Također, članice i članovi Glavnog vijeća upoznati su s početkom pregovora za granske kolektivne ugovore. Na sjednici se raspravljalo i o pokretanju akcije „Udružimo se!“ u sindikalnim podružnicama. Odlučeno je da se krene s akcijom „Udružimo se!“, ali da se 7., 8. i 9. travnja u Zadru organizira godišnje savjetovanje.

21. ožujka Održana osnivačka sjednica Preporoda u Osnovnoj školi Josip Kozarac u Slavonskom Šamcu. Za sindikalnu povjerenicu izabrana je Marija Hrga, a za zamjenika povjerenice Matija Vuković. Podružnica u Slavonskom Šamcu 7. je podružnica Preporoda u Brodsko-posavskoj županiji.

22. ožujka Na drugom, pokazalo se i posljedičnjem sastanku, pregovaračkog odbora za osnovno i pregovaračkog odbora za srednje školstvo, dogodili su se određeni pomaci u odnosu na prve sastanke pregovaračkih odbora. U osnovnoškolski kolektivni ugovor (članak 24.) unijeta je odredba prema kojoj u radu županijskih povjerenstva i državnog povjerenstva za raspoređivanje tehnoloških viškova „bez prava odlučivanja sudjeluje i predstavnik manjinskog sindikata potpisnika Ugovora“. U srednjoškolskom je kolektivnom ugovoru ugovorena dnevnicu u iznosu od 170,00 kn.

24. ožujka U sinjskoj Srednjoj strukovnoj školi bana Josipa Jelačića osnovana 103. podružnica Sindikata Preporod. Za povjerenicu je izabrana Sanja Ljubičić, a za zamjenika povjerenice Mario Pavić. Na osnivačkoj sjednici podružnice sudjelovali su pravica i predsjednik Sindikata. ČESTITAMO!

*Predstavnik Preporoda parafirao je oba granska kolektivna ugovora i time potvrdio autentičnost pripremljenog teksta. Za vrijeme samog čina parafiranja predstavnik Preporoda obavijestio je ministra Barišića kako će odluka o potpisivanju biti donijeta tek nakon izjašnjenja članstva.

* U Splitu održan sastanak Međužupanijskog vijeća za južnu Hrvatsku. Na sastanku su povjerenice i povjerenici upoznati sa sadržajem izvještajnih točaka s 8. sjednice Glavnog vijeća. Također, na sastanku je predložen plan za odvijanje akcije „Udružimo se!“

25. ožujka U Putnikovićima na Pelješcu održan sastanak Županijskog vijeća za Dubrovačko-neretvansku županiju. Osim što

su povjerenice i povjerenici upoznati s odvijanjem kolektivnih pregovora, iscrpno se raspravljalo o ulozi povjerenica i povjerenika u akciji Udružimo se!“.

27. ožujka U Kastvu u osnovnoj školi Milana Brozovića održan sastanak međužupanijskog vijeća za zapadnu Hrvatsku. Na sastanku su predočene informacije s kolektivnih pregovora za Temeljni kolektivni ugovor i granske kolektivne ugovore. Također, na sastanku se mobiliziralo povjerenice i povjerenike za sudjelovanje u akciji „Udružimo se!“.

28. ožujka Započelo izjašnjenje članstva u 355 školskih ustanova o potpisivanju granskih kolektivnih ugovora. U popratnim materijalima članstvo je upoznato sa sadržajem dvaju ugovora i s posljedicama potpisivanja ili nepotpisivanja kolektivnih ugovora.

* U Srednjoj gospodarskoj školi Križevci održan sastanak Županijskog vijeća za Koprivničko-križevačku županiju. Na sastanku su povjerenice i povjerenici upoznati sa sadržajem kolektivnih pregovora, provedbom akcije „Udružimo se!“ i organizacijom savjetovanja u Zadru.

29. ožujka U Srednjoj školi Oroslavje sastalo se Županijsko vijeće u Krapinsko-zagorskoj županiji. Uz prezentaciju sadržaja s 8. sjednice Glavnog vijeća, posebno se raspravljalo o ulozi povjerenica i povjerenika u provedbi akcije „Udružimo se!“ i organizaciji predstojećeg savjetovanja.

30. ožujka U Osnovnoj školi Dragojle Jarnević u Karlovcu održan sastanak Županijskog vijeća Preporoda za Karlovačku županiju. Povjerenice i povjerenici su upoznati sa sadržajem Temeljnog kolektivnog

ugovora, odnosno sa sadržajem osnovnoškolskog i srednjoškolskog kolektivnog ugovora. Razgovaralo se o akciji „Udružimo se!“ i savjetovanju u Zadru.

31. ožujka Održana osnivačka sjednica podružnice Preporoda u osnovnoj školi Ivana Gorana Kovačića u Starom Petrovom Selu. Za povjerenika je izabran Ninoslav Toht, a za zamjenika povjerenika Blaženka Šarić. Nakon osnivanja podružnice u Starom Petrovom Selu Preporod sada organizirano djeluje u 8 osnovnih škola u Brodsko-posavskoj županiji. ČESTITAMO!

*U Osijeku održana konferencija za medije „Članstvo odlučilo: Preporod će potpisati osnovnoškolski i srednjoškolski kolektivni ugovor!“. Na konferenciji je istaknuto kako se 86-posto članstva u osnovnoškolskim ustanovama i 81-posto u srednjoškolskim ustanovama izjasnilo za potpisivanje granskih kolektivnih ugovora.

* Održan sastanak Međužupanijskog vijeća za istočnu Hrvatsku i održan sastanak Županijskog vijeća osnovnih škola Grada Zagreba. Na sastancima su predočene informacije s kolektivnih pregovora. Također, povjerenice i povjerenici su upoznati s akcijom „Udružimo se!“ i pripremama za savjetovanje u Zadru.

1. travnja U središnjici Sindikata održan zajednički sastanak Županijskog vijeća srednjih škola Grada Zagreba i Županijskog vijeća Zagrebačke županije. Informacije s kolektivnih pregovora, akcija „Udružimo se!“ i zadarsko savjetovanje – najvažniji su sadržaji o kojima se na sastanku raspravljalo.

POZIV NA SURADNJU

Zahvaljujući vašim tekstovima, fotografijama i karikaturama neka naše glasilo bude još kvalitetnije i raznovrsnije.

Vaše priloge šaljite na:

ured@sindikat-preporod.hr

Slobodna Dalmacija PETAK, 17.3.2017. **NOVOSTI.3**

TEŠKI PREGOVORI HOĆE LI NASTAVNICI ZADRŽATI ISTA PRAVA?

Sindikati u svadi, profesori u komi

PIŠE MARIJANA CVRTELA

Jesu li učitelji i nastavnici osnovnim i srednjim školama na dobitku ili gubitku, ugrožavaju li njihova prava sukobi i netrpeljivost između sindikata i njihovih članova, pitanja su koja su se ponovno otvorila nakon što su u srijedu u Ministarstvu znanosti i obrazovanja počeli pregovori školskih sindikata i Vlade, odnosno tima MZO-a na čelu s ministrom Pavlom Barišićem, o granskim kolektivnim ugovorima.

Većinski školski sindikati, u osnovnome školstvu Sindikat hrvatskih učitelja (SHU), a u srednjemu Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama (NSZŠS), po svemu sudeći, uspjeli su postići dogovor s Vladinom stranom o potpisivanju prijelaznih, „kratkih“ granskih kolektivnih ugovora za svaki resor, koji će vrijediti do 1. rujna, uz produženu primjenu do 1. prosinca. Dogovoren je sličan model kao i za Temeljni kolektivni ugovor o kojemu s Vladom pregovaraju svi sindikati javnih službi.

tzv. „propustili“

Naime, 12. ožujka istekla je i produžena primjena postojećih GKU-ova i, prema tumačenju većinskih sindikata, u slučaju nepostizanja dogovora s Vladom za oko 60 tisuća prosvjetara prijetilo je scenarij da već u travnju, na plaća-

Sindikalni čelnici u vječnoj borbi

SREBAN VRANČIĆ, HANZA MEDIA

Mihalinec: Niti jedno pravo nije umanjeno Stipić: A dežurstva, rad na produžnoj, prijevoz...?

ma za ožujak, mogu ostati bez svih ugovoreni dodataka koje jamči postojeći GKU.

- Najavljeno je da će 1. travnja iz MZO-a u škole ići upute o obracunu plaća. Ako se GKU do tada ne sklopi, na taj plaći neće biti obračunati ugovoreni dodaci. Cilj našeg sindikata je do tada sklopiti privremeni GKU, s retroaktivnom primjenom prava od 13. ožujka, kako zaposlenici ne bi ostali bez ugovoreni prava – objašnjavaju iz Sindikata hrvatskih učitelja Sanje Sprem.

Branimir Mihalinec, predsjednik NSZŠS-a, dodaje i kako će tekst privremenih, kratkotrajnih GKU-ova u školstvu biti parafiran u srijedu. Nakon toga trebao bi biti poslan Vladi na usvajanje kako bi i nakon prestanka važećih GKU-ova prosvjetari u kontinuitetu od 13. ožujka do 1. prosinca, u pri-

jeznom periodu zadržali sva prava.

- Niti jedno postojeće pravo učiteljska i nastavnička u osnovnim školama nije umanjeno – poručuje Mihalinec.

No, Željko Stipić, šef manjinskog školskog sindikata Preporod, također član pregovaračkog odbora, temeljem izjašnjenja članstva, nije potpisao ni „kratki“ TKU, a slično bi moglo biti i s privremenim GKU-om.

- Na devizi „zadržali smo ono što nam nitko nije htio oduzeti“ većinski sindikati grade još jedan svoj „uspjeh“. Dogovor ide na štetu radnika, kao i na štetu sindikata Preporod – tvrdi Stipić.

- Loše je i što smo izgubili izvršnu priliku za pregovaranje u predizborno vrijeme. Zbog dogovora Vlade i većinskih sindikata nastavnici ni ove godine neće biti plaćeni za dežurstva na maturi, za rad u

prenosimo iz tiska

Glas Slavonije

Glas Koncila

školske novine

NOVI LIST

Jutarnji LIST

24 SATA

SLOBODNA DALMACIJA

Večernji list

Radnički PORTAL

Večernji list Aktualno 11

Prava radnika

ŽELJKO STIPIĆ: 86% članstva u osnovnim i 81% u srednjim školama izjasnilo se za granske kolektivne ugovore, ali imamo očekivanja od pregovora

Predsjednik Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu o pregovorima s Vladom